

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 117/16
Luxembourg, 8. november 2016

Sodba v zadevi C-554/14
Atanas Ognyanov/Sofiyska gradska prokuratura

Pri transferju obsojenca iz ene države članice v drugo njegove zaporne kazni ni mogoče znižati zaradi dela, ki ga je med prestajanjem zaporne kazni opravil v prvi državi članici, če ta država takega znižanja ni dodelila na podlagi svojega nacionalnega prava

Okvirni sklep, ki ureja transfer oseb, obsojenih na zaporne kazni, med dvema državama članicama, nima neposrednega učinka

Atanas Ognyanov, bolgarski državljan, je bil s sodbo z dne 28. novembra 2012 na Danskem obsojen na kazen zaporu 15 let zaradi uboja in velike tatvine.

A. Ognyanov je bil na Danskem v priporu od 10. januarja do 28. novembra 2012, ko je njegova obsodba postala pravnomočna. Od 28. novembra 2012 do 1. oktobra 2013 je na Danskem prestal del kazni. A. Ognyanov je v času, ko mu je bila na Danskem odvzeta prostost, delal od 23. januarja 2012 do 30. septembra 2013. A. Ognyanov je bil 1. oktobra 2013 premeščen v zapor v Bolgariji.

Okvirni sklep, ki ureja transfer oseb, obsojenih na zaporne kazni, med dvema državama članicama¹ uvaja načelo, da izvršitev kazni ureja pravo države članice izvršiteljice. Tako so organi ti države pristojni za odločanje o načinu izvršitve kazni in za odreditev s tem povezanih ukrepov, vključno z upoštevanjem razlogov za morebitni predčasni ali pogojni odpust. Poleg tega mora pristojni organ države članice izvršiteljice odšteti celotno obdobje odvzema prostosti, ki je bilo že prestano v drugi državi članici (državi članici izdajateljici).

Bolgarsko pravo določa, da se delo, ki ga opravi obsojenec, pri znižanju kazni upošteva tako, da se dva dneva dela štejeta za tri dni odvzema prostosti². V skladu z odločbo o razlagi, ki jo je Varhoven kasationsen sad (bolgarsko vrhovno kasacijsko sodišče) izdalo 12. novembra 2013, se to bolgarsko pravno pravilo uporablja tudi za delo, ki ga je obsojenec v času odvzema prostosti opravil v državi članici, ki ni Bolgarija, preden je bil zaradi izvršitve preostanka kazni premeščen v Bolgarijo.

Danski organi so v zvezi s transferjem A. Ognyanova v Bolgarijo izrecno navedli, da danski zakoni ne omogočajo znižanja zaporne kazni zaradi dela, opravljenega v času odvzema prostosti.

Sofiyski gradski sad (mestno sodišče v Sofiji, Bolgarija) Sodišče v bistvu sprašuje, ali je s pravom Unije skladno nacionalno pravno pravilo, ki državi članici izvršiteljici (v tem primeru Bolgariji) daje pristojnost, da obsojeni osebi zaradi dela, ki ga je opravila med odvzemom prostosti v državi članici izdajateljici (v tem primeru Danski), zniža kazen, čeprav pristojni organi zadnjenavedene države na podlagi njihovega nacionalnega prava niso dodelili takega znižanja kazni.

¹ Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24).

² Pri A. Ognyanovu bi se tako obdobje približno enega leta in devetih mesecev, ki jih je prestal v zaporu na Danskem, upoštevalo kot obdobje približno dveh let in sedem mesecev, kar bi omogočilo, da se za toliko zniža petnajstletna zaporna kazen, zaradi česar bi bil A. Ognyanov na prostost izpuščen prej.

Sodišče je v današnji sodbi preučilo kontekst in cilje prava Unije na področju transferja obsojencev in je v zvezi z delom zaporne kazni, ki ga je obsojenec na ozemlju države članice izdajateljice prestal do premestitve v državo članico izvršiteljico, ugotovilo, da se za ta del kazni uporablja izključno pravo države izdajateljice, vključno s pravili, ki urejajo morebitno znižanje kazni. Pravo države članice izvršiteljice se uporablja le za del kazni, ki ga mora obsojenec po transferju še prestati.

Sodišče je presodilo, da mora država članica izdajateljica odločiti o znižanju kazni za obdobje odvzema prostosti, ki je bilo prestano na njenem ozemlju. Samo ta država je pristojna za odobritev znižanja kazni zaradi dela, ki je bilo opravljeno pred transferjem. Država članica izvršiteljica tako ne more za nazaj nadomestiti prava države članice izdajateljice (med drugim pravil v zvezi z znižanjem kazni), kar se tiče dela kazni, ki ga je obsojenec že prestal na ozemlju države članice izdajateljice.

V tem primeru so danski organi izrecno navedli, da danski zakoni ne omogočajo znižanja zaporne kazni zaradi dela, opravljenega med odvzemom prostosti. Zato bolgarski organi ne morejo dodeliti znižanja kazni za del kazni, ki je bila na Danskem že prestana. Z drugačno razlago prava Unije bi se lahko ogrozili cilji, ki se jih želi s tem pravom doseči (zlasti načelo vzajemnega priznavanja), s čimer bi bilo omajano vzajemno zaupanje v pravne sisteme drugih držav članic.

Sodišče je presodilo, **pravo Unije nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki državo članico izvršiteljico pooblašča, da obsojencu zaradi dela, ki ga je opravljal med prestajanjem zaporne kazni v državi članici izdajateljici, zniža kazen, čeprav pristojni organi zadnje navedene države na podlagi njenega prava niso dodelili takega znižanja kazni.**

Sodišču je bilo v okviru te zadeve postavljeno tudi vprašanje v zvezi s pravnimi učinki okvirnih sklepov.

V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da je bil upošteveni okvirni sklep v tej zadevi sprejet na podlagi prejšnjega tretjega stebra Unije, med drugim na podlagi člena 34(2)(b) EU. Na podlagi te določbe v povezavi s Protokolom o prehodni ureditvi, ki je bil sprejet z začetkom veljave Lizbonske pogodbe, okvirni sklepi nimajo neposrednega učinka, dokler se ne razveljavijo, razglasijo za nične ali spremenijo na podlagi Lizbonske pogodbe. Upošteveni okvirni sklep v tej zadevi ni bil na tak način razveljavljen, razglašen za ničen ali spremenjen. Zato nima neposrednega učinka.

Sodišče poleg tega poudarja, da mora nacionalno sodišče, ki bo razlagalo nacionalno pravo, to storiti, kolikor je le mogoče ob upoštevanju besedila in namena okvirnega sklepa, zato da bi doseglo v njem določen rezultat. Poleg tega obveznost skladne razlage vključuje obveznost nacionalnih sodišč, vključno s sodišči, ki odločajo na zadnji stopnji, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji okvirnega sklepa.

Ob upoštevanju teh načel je Sodišče presodilo, da mora predložitveno sodišče zagotoviti polni učinek Okvirnega sklepa, tako da po potrebi na podlagi lastne pristojnosti ne uporabi razlage, ki jo je podalo Varhoven kasationsen sad (vrhovno kasacijsko sodišče), če ta razlaga ni v skladu s pravom Unije.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793